

Roman Ociepa
Arlena Witt

Angielskie wyrazy kłopotliwe

POŁONSKY

Gdy poznasz czworolistek we wszystkich porach roku, jego korzeń, liść i kwiat, gdy poznasz go po wyglądzie, zapachu i nasieniu, wtedy będziesz mógł nauczyć się jego prawdziwego imienia, bo będziesz znał jego istotę: a to więcej niż pożytek.

Ursula K. Le Guin, *Czarnoksiężnik z Archipelagu*

**Dobre słowo jest lepsze
od dobrego
pieroga.**

Anonim, przysłowie rosyjskie

Jakie słowo wypowiesz, takie usłyszysz.

Homer

**Najlepsze
słowa
to słowa
najkrótsze.**

George Sand

**Z cennika.
Wtedy słowo w cenie,
gdy płatne milczenie.**

Stanisław Jerzy Lec

**Bez znajomości
siły słów
nie sposób
poznać ludzi.**

Konfucjusz

Nie ma stuletnich ludzi,
ale są tysiącletnie słowa.

**Jestem Misiem o Bardzo Małym Rozumku
i długie słowa sprawiają mi
wielką trudność.**

A. A. Milne, *Kubuś Puchatek*

**Wiele rzeczy nie powstało
z powodu
niemożności
ich nazwania.**

Stanisław Jerzy Lec

This page is left blank intentionally

Roman Ociepa
Arlena Witt

Angielskie wyrazy kłopotliwe

Poradnik językowy

Wydanie nowe

Bielsko-Biała 2017

POLONSKY

Polonsky
Iwona Polońska-Ociepa
al. Armii Krajowej 141 m. 2A
43-300 Bielsko-Biała
Poland

Copyright © 2017 by Polonsky

First published 2005
Revised edition published 2017
Electronic edition published 2023

ISBN 978-83-63630-10-2
ISBM 978-83-63630-64-5 (format PDF)

Cover and layout designed by Agata Korzeńska / IDEE.PL

Edited by Alicja Waligóra-Zblewska

Consulted by dr hab. Bogusław Bierwiazzonek, Guy Torr

Typeset in Merriweather by Marcin Siwec / mBooks. marcin siwec

Proofread by Ewa Binda / CentrumKorekty.pl

Printed in Poland by Omnidium

Copyright

All rights reserved; no part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise without the prior written permission of the Publisher.

Wstęp

Książka *Angielskie wyrazy kłopotliwe* zawiera pary lub grupy wyrazów, których rozróżnienie uznaliśmy za trudne dla Polaków uczących się języka angielskiego. Za parę lub grupę wyrazów kłopotliwych przyjęliśmy słowa pokrewne znaczeniowo (synonimy) lub takie, których tłumaczenie w języku polskim jest nazbyt uproszczone, przez co różnica w ich znaczeniu jest trudna do uchwycenia. Przykładem mogą być: **EARTH, GROUND, LAND, SOIL** (ponieważ należą do jednej dziedziny). Para wyrazów kłopotliwych, których rozróżnienie jest trudne przy posługiwaniu się tylko tłumaczeniem podanym przez typowy słownik angielsko-polski, to np. **DUKE** i **PRINCE**. Tutaj dwóm słowom angielskim odpowiada tylko jeden wyraz polski. W poradniku staraliśmy się także przybliżyć zawiloci kultury angielskiej i amerykańskiej, gdy brak jest polskich odpowiedników danych wyrazów. Jak bowiem bez dłuższego wyjaśnienia rozróżnić znaczenia terminów: **ADVOCATE, ATTORNEY, BARRISTER** i **SOLICITOR**?

W słowniku zastosowaliśmy alfabetyczny układ haseł, biorąc pod uwagę pierwsze słowo z pary lub grupy wyrazów kłopotliwych. Sekwencja pozostałych słów w haśle podyktowana została kolejnością, w jakiej są one wyjaśniane w obrębie danej grupy. Oprócz informacji dotyczących znaczenia, Czytelnik znajdzie tu przykłady ilustrujące użycie danego wyrazu wraz z ich tłumaczeniem na język polski, przy czym kierowaliśmy się raczej zasadą oddawania ogólnego sensu zdań angielskich. Przykłady staraliśmy się ograniczyć do najbardziej typowych, aby ich nadmiar nie utrudniał korzystania z książki. Każde hasło uzupełniono transkrypcją fonetyczną. W poradniku zastosowaliśmy skróty i oznaczenia przekazujące informacje gramatyczne, dotyczące np. części mowy wyrazów hasłowych, stylu czy zakresu użycia.

Korzystanie z książki ułatwia indeks znajdujący się na końcu słownika. Zawiera wszystkie wyrazy hasłowe, a także odsyłacze do stron, na których pojawia się dane hasło.

Należy pamiętać, że książka ta nie zastępuje typowego słownika angielsko-polskiego, lecz stanowi jego uzupełnienie. Wyczerpującą informację na temat kolokacji, idiomów i przykładów zastosowań omawianych tutaj wyrazów można znaleźć w każdym większym słowniku angielsko-polskim lub jednojęzycznym słowniku dla uczących się języka angielskiego, np. *Oxford Advanced Learner's Dictionary* Hornby'ego czy *Cambridge International Dictionary of English*. Z kolei nieocenioną pomocą dla wszystkich zainteresowanych kulturą krajów anglojęzycznych będą *Longman Dictionary of English Language and Culture* oraz *Oxford Guide to British and American Culture*.

Na końcu chcielibyśmy wyrazić nasze podziękowania: Ewie Obracaj – za przeczytanie rękopisu tej książki i zgłoszenie wielu cennych uwag oraz sugestii; Andrzejowi Kwaśniakowi – za pomoc w dotarciu do rzadkich materiałów źródłowych, a także Danucie Szczerskiej – za sugestie co do charakteru i tytułu poradnika. Nieocenioną pomocą w czasie tworzenia słownika okazały się dla nas wnikliwe komentarze i uwagi profesora Bogusława Bierwiazconka oraz Guya Torra. Jesteśmy także wdzięczni redaktorowi Krzysztofowi Wojnarowskiemu za życzliwą opiekę nad publikacją oraz redaktorce Alicji Waligórze-Zblewskiej za skrupulatną i cierpliwą pracę. Jest jednak rzeczą oczywistą, że winą za wszelkie ewentualne niedociągnięcia i błędy w tej publikacji obarczyć można jedynie nas.

Roman Ociepa, Arlena Witt

Bielsko-Biała, Zabrze, listopad 2001–lipiec 2005

WSTĘP DO WYDANIA NOWEGO

Przygotowując nowe wydanie książki *Angielskie wyrazy kłopotliwe* zdecydowaliśmy, że nie będziemy dokonywać zmian w treści ani układzie książki. Zachowaliśmy wszystkie hasła z wydania pierwszego, wprowadzając jedynie drobne zmiany stylistyczne i poprawiając klarowność objaśnień. Książka zyskała za to nową, ciekawszą szatą graficzną. Chcieliśmy podziękować wszystkim osobom, które dzieliły się z nami opinią na temat tego poradnika językowego i od lat systematycznie zachęcały nas do wznowienia tej publikacji, wskazując na jej przydatność oraz unikalny charakter. Mamy nadzieję, że ta książka spełni Wasze oczekiwania.

Roman Ociepa, Arlena Witt
lipiec 2017

O AUTORACH

Roman Ociepa uzyskał dyplom licencjacki (NKJO UJ, 1995) oraz dyplom magisterski (IFA UJ, 1999) z zakresu filologii angielskiej. Uczy języka angielskiego od ponad 20 lat. Jest autorem wielu książek do nauki języka angielskiego: *Angielskie wyrazy kłopotliwe. Ćwiczenia* (2007), *United Kingdom at a Glance* (2009), *Let's Visit Ireland. Photocopiable Resource Book for Teachers* (2014), *Let's Visit the United States. Photocopiable Resource Book for Teachers* (2015), *Let's Visit England. Photocopiable Resource Book for Teachers* (2016), *Let's Visit Poland. Photocopiable Resource Book for Teachers* (2016), *Polonsky Writing for Matura* (2016), *Polonsky Speaking for Matura* (2017), *Word Formation B2. Słowotwórstwo B2* (2017) oraz *United States at a Glance* (2017).

Arlena Witt na YouTube tworzy „Po Cudzemu” o tym, jak lepiej mówić po angielsku. Rozróżnia media społecznościowe — tweetuje, snapuje, robi zdjęcia. Czasem pisze na blogu wittamina.pl. Absolwentka filologii angielskiej na Uniwersytecie Śląskim. Zachęca do zdrowego rozsądku, humoru, myślenia, dystansu i mówienia innymi miłych rzeczy.

WYKAZ SKRÓTÓW I OZNACZEŃ

WERSALIKI – wyraz hasłowy

(znaczenie) – podstawowe znaczenie wyrazu

(w przykładach) – dodatkowe warianty wyrazu, np. *(ir)regular* oznacza *regular* lub *irregular*

[skrót] – komentarze gramatyczne i kwalifikatory

/ – formy alternatywne, np. **CASH DISPENSER/MACHINE** oznacza **CASH DISPENSER** lub **CASH MACHINE**

**mistake* – formy błędne

<i>adj</i>	przymiotnik (<i>adjective</i>)
<i>adv</i>	przysłówek (<i>adverb</i>)
AmE	amerykańska odmiana języka angielskiego (<i>American English</i>)
arch	znaczenie przestarzałe (<i>archaic</i>)
BrE	brytyjska odmiana języka angielskiego (<i>British English</i>)
<i>det</i>	określnik, np. przedimek (<i>determiner</i>)
<i>fig</i>	znaczenie przenośne (<i>figurative</i>)
<i>fml</i>	określenie używane w języku formalnym (<i>formal</i>)
<i>fxd</i>	wyrażenie (<i>fixed phrase</i>)
<i>infmt</i>	określenie używane w mowie potocznej (<i>informal</i>)
<i>law</i>	określenie prawnicze (<i>law</i>)
<i>lit</i>	określenie poetyckie (<i>literary</i>)
<i>med</i>	określenie medyczne (<i>medical</i>)
<i>n</i>	rzeczownik (<i>noun</i>)
<i>p</i>	forma czasu przeszłego (<i>past simple</i>)
<i>phr v</i>	czasownik złożony (<i>phrasal verb</i>)
<i>pp</i>	imiesłów bierny (<i>past participle</i>)
<i>phr v</i>	czasownik złożony (<i>phrasal verb</i>)
<i>pl</i>	liczba mnoga (<i>plural</i>)
<i>prep</i>	przyimek (<i>preposition</i>)
<i>pron</i>	zaimek (<i>pronoun</i>)
<i>sb</i>	ktoś (<i>somebody</i>)
<i>sth</i>	coś (<i>something</i>)
<i>tech</i>	określenie techniczne/specjalistyczne (<i>technical</i>)
<i>v</i>	czasownik (<i>verb</i>)

A

ACHE *v* — HURT *v* — INJURE *v* — WOUND *v*

ACHE /etk/

Czasownik **ache** (boleć) odnosi się do bólu długotrwałego, ciągłego i tępego. Najczęściej wiąże się z konkretnym organem:

- *My legs / arms / muscles often **ache** in the evening.*
Wieczorem często bolą mnie nogi / ramiona / mięśnie.

Czasownik ten opisuje również cierpienie lub ból odczuwany w sferze emocjonalnej:

- *Susan's heart **ached** when she saw her ex-boyfriend with Anne.* [fig]
- *Susan zabolalo serce, kiedy zobaczyła swojego byłego chłopaka z Anne.*

HURT /hɜ:t/

Czasownik **hurt** (boleć) odnosi się do bólu fizycznego, zwykle spowodowanego konkretnym urazem:

- *Don't hit me so hard, it really **hurts**.*
Nie bij mnie tak mocno, to naprawdę boli.
- *I fell off a ladder and now my back **hurts**.*
Spadłem z drabiny i teraz bolą mnie plecy.

Czasownik **hurt** ma także drugie znaczenie (zranić, skaleczyć), które odnosi się zarówno do bólu fizycznego, jak i do sfery uczuć:

- *When Steve punched me on the face, he seriously **hurt** my chin.*
Kiedy Steve uderzył mnie w twarz, poważnie zranił mnie w podbródek.
- *I can't believe she said all those things to you. They must have **hurt** your feelings.*
Nie mogę uwierzyć, że ci to wszystko powiedziała. Na pewno zraniło to twoje uczucia.

INJURE /'ɪndʒə/

Mówiąc o poważniejszych urazach, możemy użyć czasownika **injure** (zranić, skaleczyć się). Stosujemy go w odniesieniu do obrażeń, urazów i skaleczeń doznanych w wypadkach lub podczas uprawiania sportu:

- *Jack **injured** himself when he slipped on the wet floor.*
Jack skaleczył się, kiedy poślizgnął się na mokrej podłodze.
- *My uncle was badly / seriously **injured** in a car accident last Friday.*
Mój wujek doznał groźnych / poważnych obrażeń w wypadku samochodowym w ubiegły piątek.
- *The runner fell and **injured** his knee.*
- *Biegacz upadł i zranił się w kolano.*

WOUND /wu:nd/

Czasownik **wound** (zranić) ma podobne znaczenie jak czasownik **injure**, lecz używany jest w odniesieniu do ran spowodowanych przez pocisk lub ostre narzędzie:

- *The robber fired twice and **wounded** the guard in the chest.*
Bandyta wystrzelił dwukrotnie i zranił strażnika w klatkę piersiową.
- *After the battle thousands of soldiers were **wounded**.*
Po bitwie tysiące żołnierzy było rannych.

Czasownika **wound** można używać także w znaczeniach przenośnych:

- *The coach was **wounded** by the disloyalty of his players.* [fig]
Trener poczuł się urażony nielojalnością swoich graczy.

Zobacz także: ACHE *n*

ACHE *n* — **PAIN** *n* — **INJURY** *n* — **WOUND** *n*

ACHE /eɪk/

Podobnie jak czasownik **ache**, rzeczownik **ache** (ból) odnosi się do bólu długotrwałego, ciągłego i tępego. Najczęściej jest powiązany z konkretnym narządem:

- *He often got a dull / steady **ache** in his shoulder.*
Często odczuwał tępy / uporczywy ból w ramieniu.

Słowo to występuje często w złożeniach:

- **earache**
ból ucha
- **stomach ache**
ból brzucha
- **toothache**
ból zęba
- *I've got a **headache**.*
Boli mnie głowa.
- *He was suffering from **backache**.*
Cierpiał z powodu bólu w plecach.
- *It caused his parents a great deal of **heartache** when he failed his entrance exams.* [fig]
To, że nie zdał egzaminów wstępnych, przysporzyło jego rodzicom wiele bólu.

PAIN /peɪn/

Znaczenie rzeczownika **pain** (ból, cierpienie) jest obszerniejsze niż **ache** i odnosi się nie tylko do bólu fizycznego, zwykle spowodowanego konkretnym urazem, ale również do emocji:

- *to feel a sharp / slight stomach **pain***
odczuwać ostry / lekki ból w brzuchu
- *I've eaten too much. Now I have a **pain** in my stomach.*
Zjadłem za dużo. Teraz boli mnie brzuch.
- *The patient experienced constant **pain**.*
Pacjent odczuwał ustawiczny ból.
- *The wounded soldier was in awful **pain**.*
Ranny żołnierz straszliwie cierpiał.
- *She is out of **pain**.*
Przestała ją boleć.
- *Is he going to endure / stand this **pain**?*
Czy on zniesie ten ból?
- *The nurse brought **painkillers** to deaden / relieve his **pain**.*
Pielęgniarka przyniosła środki przeciwbólowe, by usmierzyć / złagodzić jego ból.
- *It caused his parents a great deal of **pain** when he failed his entrance exams.* [fig]
Przysporzyło jego rodzicom wiele bólu to, że nie zdał egzaminów wstępnych.

A

INJURY /'ɪndʒəri/

Mówiąc o poważniejszych urazach, możemy użyć rzeczownika **injury** (uraz, rana, kontuzja). Stosujemy go w odniesieniu do obrażeń doznanych w wypadkach lub podczas uprawiania sportu:

- *When Diana was crossing the street, a car hit her and she sustained serious **injuries**.*
Kiedy Diana przechodziła przez ulicę, potrącił ją samochód i doznała poważnych obrażeń.
- *Her son gave up practising basketball, because he suffered too many **injuries**.*
Jego syn przestał uprawiać koszykówkę, ponieważ doznawał zbyt wielu kontuzji / urazów.
- *Be careful! You'll do yourself an **injury**.* [BrE]
Uważaj! Zrobisz sobie krzywdę.

WOUND /wu:nd/

Rzeczownik **wound** (rana) ma podobne znaczenie jak **injury**, lecz jest używany w odniesieniu do ran spowodowanych przez pocisk lub ostre narzędzie:

- *As a policeman he saw many gunshot / bullet **wounds**.*
Jako policjant widział wiele ran postrzałowych.
- *It was only a flesh **wound** and it healed nicely.*
To była tylko rana powierzchowna i ładnie się zagoiła.
- *He received / sustained a serious **wound** in the stomach in a pub brawl.*
Został poważnie zraniony w brzuch podczas bijatyki w pubie.

Warto zapamiętać następujące wyrażenia z rzeczownikiem **wound**:

- *to lick one's **wounds*** [fig]
lizać rany
- *to open up old **wounds*** [fig]
otwierać stare rany, przywołać przykre wspomnienia
- *to rub salt into sb's **wound*** [fig]
dolewać oliwy do ognia, pogarszać sprawę

Zobacz także: **ACHE** v

ADJACENT *adj* — **ADJOINING** *adj* — **NEIGHBOURING** *adj*

ADJACENT /ə'dʒeɪsənt/

Przymiotnik **adjacent** (niedaleki, sąsiadujący) używany jest w języku formalnym:

- *Anna and Adam work in **adjacent** rooms.* [fml]
Anna i Adam pracują w sąsiednich pokojach.
- *They lived in a house **adjacent** to the railway.* [fml]
Mieszkali w domu położonym przy linii kolejowej.

ADJOINING /ə'dʒɔɪnɪŋ/

Przymiotnik **adjoining** (bezpośrednio sąsiadujący) występuje wyłącznie w pozycji przydawki, czyli przed rzeczownikiem:

- *Excuse me, my sister and I specifically asked for **adjoining** seats.*
Przepraszam, ale wyraźnie prosiliśmy z siostrą o sąsiednie miejsca.

Niepoprawne jest więc zdanie: **The rooms were adjoining*. Można natomiast zapytać:

- *Is it possible for us to have rooms **adjoining** each other?*
Czy jest możliwe, abyśmy mieli sąsiadujące ze sobą pokoje?

NEIGHBOURING /'neɪbərɪŋ/

Przymiotnik **neighbouring** (sąsiadujący), podobnie jak **adjoining**, występuje przed rzeczownikiem i oznacza obszary znajdujące się blisko lub bezpośrednio obok siebie:

- *Poland and Germany are **neighbouring** countries.*
Polska i Niemcy to sąsiadujące ze sobą kraje.
- *We are invited to a wedding reception in the **neighbouring** village next Saturday.*
Jesteśmy zaproszeni w najbliższą sobotę na przyjęcie weselne w sąsiedniej wiosce.

Zobacz także: NEAR *adj/adv*

AIM *n* — GOAL *n* — PURPOSE *n* — CAUSE *n* — END *n* — TARGET *n*

Trzy podstawowe wyrazy używane na określenie celu to **aim**, **goal** i **purpose**.

AIM /eɪm/

Jeśli cel jest krótkoterminowy i wymaga mniejszego zaangażowania osobistego, wówczas używamy rzeczownika **aim** (cel):

- *a short-term **aim***
cel krótkoterminowy
- *The chief **aim** of our conference is to discuss the growth of interest in our school.*
Głównym celem naszej konferencji jest omówienie wzrostu zainteresowania naszą szkołą.

GOAL /gəʊl/

Rzeczownik **goal** (cel) odnosi się do celu wybranego z rozmysłem oraz podkreśla trud i wysiłek, jakie trzeba włożyć w jego realizację:

- *a clearly defined **goal***
jasno określony cel
- *to set a **goal***
wyznaczyć (sobie) cel
- *to achieve / reach a **goal***
osiągnąć cel
- *Her **goal** to complete the English course in a month wasn't very realistic.*
Jej cel, aby ukończyć kurs języka angielskiego w miesiąc, nie był zbyt realistyczny.
- *The **goal** he was struggling to achieve was a medal in the Olympic Games.*
Celem, jaki starał się osiągnąć, był medal na igrzyskach olimpijskich.

PURPOSE /'pɜːpəs/

Mówiąc o celu wymagającym zaangażowania osobistego, do spełnienia którego nie jest potrzebny nadzwyczajny wysiłek, używamy rzeczownika **purpose** (cel, zamiar):

- *to accomplish / achieve a **purpose***
osiągnąć cel, zrealizować zamiar

A

- *They came to Zurich for business **purposes**.*
Przyjechali do Zurychu w interesach.
- *I think that he did it on **purpose**.*
Sądzę, że zrobił to celowo.

CAUSE /kɔ:z/

Przy opisywaniu celów rzeczownik **cause** (sprawa) jest bardziej odległy znaczeniowo od wyrazów podanych wyżej. Przy jego pomocy opisujemy cele, których bronimy i które popieramy:

- *He shows much devotion to the **cause** of human rights.*
Jest bardzo oddany kwestii praw człowieka.
- *She decided to spend the money on a good / right **cause**.*
Zdecydowała się wydać pieniądze na słuszny / szlachetny cel.

END /end/

W filozofii lub etyce na określenie celu używany jest rzeczownik **end** (cel):

- *to achieve one's **end(s)***
dopiąć swego
- *The **end** justifies the means.*
Cel uświęca środki.

TARGET /'tɑ:gɪt/

Rzeczownik **target** (obiekt, cel) oznacza przedmiot lub osobę, którą chce się zranić, zniszczyć lub skrytykować:

- *He was aiming at the thief, but he missed his **target**.*
Mierzył w złodzieja, lecz spudłował.
- *Politicians are always favourite **targets** of comedians.*
Politycy zawsze są ulubionym obiektem żartów komików.

Wyraz **target** oznacza również cel (rezultat), który chcemy osiągnąć, lub osobę, do której chcemy dotrzeć:

- *The **target** readers of our dictionary are secondary school students.*
Nasz słownik jest przeznaczony dla uczniów szkoły średniej.

Zobacz także: CAUSE *n*

ALLEY *n* — **AVENUE** *n* — **BOULEVARD** *n*

ALLEY /'æli/

Rzeczownik **alley** (aleja) określa wąską uliczkę między budynkami lub ścieżkę w parku, wzdłuż której rosną drzewa:

- *Mark and I were walking along the lovely **alleys** in the park.*
Spacerowaliśmy z Markiem uroczymi parkowymi alejami.

Wyraz ten występuje również w następujących wyrażeniach:

- *a blind **alley*** [fig]
ślepy zaułek, sytuacja bez wyjścia
- *a bowling **alley***
kręgielnia

AVENUE /'ævənjuː/

Rzeczownik **avenue** (aleja) określa szeroką drogę, wzdłuż której rosną drzewa lub przy której wznoszą się wysokie budynki:

- *There is a parade on the main **avenue** today. Shall we go and see it?*
Na głównej alei odbędzie się dzisiaj parada. Czy pójdziemy ją zobaczyć?

BOULEVARD /'bu:ləvɑ:d/

Rzeczownik **boulevard** (bulwar) oznacza szeroką drogę obsadzoną drzewami:

- *Walking along the **boulevards** in the evening is his favourite leisure activity.*
Wieczorne spacery bulwarami to jego ulubiona rozrywka.

Zobacz także: **HIGHWAY** *n*, **ROAD** *n*, **WAY** *n*

ALONE *adj/adv* — **LONE** *adj* — **SOLITARY** *adj* — **LONELY** *adj* —
LONESOME *adj* — **DESOLATE** *adj*

ALONE /ə'ləʊn/

Alone (sam, sam jeden) nie ma ani zabarwienia pozytywnego, ani negatywnego – stwierdza tylko fakt, że ktoś lub coś jest pozbawione towarzystwa:

- *My grandmother never cooks when she is **alone**.*
Moja babcia nigdy nie gotuje, kiedy jest sama.
- *You are not **alone** in finding physics a difficult subject.*
Nie tylko ty uważasz fizykę za trudny przedmiot.

Wyraz ten używany jest również w znaczeniu „tylko, wyłącznie”:

- *You **alone** must decide what to do.*
Sam musisz zdecydować, co robić (nikt inny tego za ciebie nie zrobi).

LONE /ləʊn/

Podobnie przymiotnik **lone** (samotny) wyraża ideę, że rzecz lub osoba jest tylko jedna:

- *a **lone** patient*
samotny pacjent
- *a **lone** house somewhere in the woods*
samotny dom gdzieś w lesie
- *A **lone** rider was crossing the desert on horseback.*
Samotny jeździec przemierzał konno pustynię.

SOLITARY /'sɒlɪtəri/

Jeśli przymiotnikiem **solitary** (samotny, pojedynczy) określamy osobę, oznacza to, że woli ona wykonywać swój zawód czy hobby samotnie:

- *a **solitary** sailor*
samotny żeglarz

Podobnie jak słowo **lone**, przymiotnik **solitary** przekazuje również informację, że dany obiekt jest pozbawiony towarzystwa:

- *a **solitary** tree on the top of a hill*
samotne drzewo na szczycie wzgórza

A

LONELY /'ləʊnli/

Przymiotnik **lonely** (samotny) stosowany w odniesieniu do ludzi wyraża smutek z powodu braku towarzystwa:

- *My uncle has been desperately **lonely** since aunt Maggie died.*
Mój wujek czuje się strasznie osamotniony, odkąd zmarła ciotka Maggie.
- *John felt **lonely** in the evening because all his family had gone to London.*
John czuł się samotny wieczorem, ponieważ cała jego rodzina wyjechała do Londynu.

Wyraz **lonely** (odludny) może również opisywać miejsce:

- *the **lonely** hillsides* [lit]
wzgórza na pustkowiu

LONESOME /'ləʊnsəm/

Przymiotnik **lonesome** (samotny, odludny) ma podobne znaczenie do wyrazu **lonely** i jest chętnie używany w amerykańskiej odmianie języka angielskiego:

- *a **lonesome** highway* [AmE]
autostrada na pustkowiu
- *George felt **lonesome** at Christmas when other students went home and he was the only person left in the dormitory.* [AmE]
George czuł się osamotniony w czasie świąt Bożego Narodzenia, kiedy inni studenci pojechali do domu, a on jako jedyny został w akademiku.
- *'Are you **lonesome** tonight?'* [AmE]
„Czy czujesz się dzisiaj samotny?”

DESOLATE /'desələt/

Najmocniejszy pod względem siły wyrazu jest przymiotnik **desolate** (opuszczony, wyludniony, samotny), odnoszący się do miejsc i ludzi:

- *The house looked **desolate**.*
Dom wyglądał na opuszczony.
- *My sister felt **desolate** when we moved to another city and she lost her friends.*
Moja siostra czuła się samotna, kiedy przenieśliśmy się do innego miasta i straciła wszystkich przyjaciół.

ALTERNATE *adj* — **ALTERNATIVE** *adj*

Przymiotniki **alternate** (naprzemienny, kolejny) i **alternative** (alternatywny, inny) są często mylone, jednak ich znaczenia zdecydowanie różnią się od siebie.

ALTERNATE /ɔ:l'tɜ:nət/

Wyraz **alternate** oznacza przede wszystkim coś „występującego na przemian”:

- *This year April was a month of **alternate** rain and sunshine.*
W tym roku w kwietniu na przemian padało i świeciło słońce.

Przymiotnik **alternate** używany jest także w znaczeniu „co drugi”:

- *He has to work twelve hours a day, but it only sounds bad. He works on **alternate** days only.*
Musi pracować dwanaście godzin dziennie, ale to tylko tak źle brzmi. Pracuje tylko co drugi dzień.

ALTERNATIVE /ɔ:l'tɜ:nətɪv/

Przymiotnik **alternative** jest stosowany w znaczeniu „inny, drugi (do wyboru)”:

- *an **alternative** road / route*
inna droga / trasa
- *We are afraid that we have to suggest an **alternative** date for the concert.*
Obawiamy się, że musimy zaproponować inny termin koncertu.

Słowo **alternative** ma także znaczenie „inny od tradycyjnego, alternatywny”:

- *the **alternative** press*
prasa alternatywna
- ***alternative** medicine / technology / music*
medycyna / technologia / muzyka alternatywna
- *Wind power is an **alternative** source of energy.*
Wiatr stanowi alternatywne źródło energii.

AMONG prep — BETWEEN prep
AMONG /ə'mʌŋ/

W odniesieniu do lokalizacji przedmiotu, przyimek **among** (wśród, pośród) oznacza coś „otoczonego wieloma rzeczami, znajdującego się w środku czegoś”:

- *Our house is located **among** small lakes.*
Nasz dom jest położony pośród niewielkich jezior.
- *Our child got lost **among** the crowd during the concert.*
Nasze dziecko zgubiło się w tłumie podczas koncertu.

Wyraz **among** może także odnosić się do więcej niż dwóch osób:

- *to divide sth **among** all family members*
podzielić coś między wszystkich członków rodziny
- *At her death all her property was shared **among** six heirs.*
Po jej śmierci wszystkie rzeczy zostały podzielone między sześciu spadkobierców.
- *The workers talked about new regulations **among** themselves.*
Robotnicy rozmawiali między sobą o nowych regulacjach prawnych.

BETWEEN /br'twi:n/

W odróżnieniu od **among**, przyimek **between** (między, pomiędzy) używany jest w znaczeniu „leżący, znajdujący się między dwoma przedmiotami”:

- *Look at the photograph. Mark is standing **between** Adam and Anne.*
Spójrz na tę fotografię. Mark stoi między Adamem i Anne.
- *Wadowice, the birthplace of Pope John Paul II, lies **between** Andrychów and Kalwaria.*
Wadowice, miejsce narodzin papieża Jana Pawła II, są położone pomiędzy Andrychowem a Kalwarią.

Przyimek **between** odnosi się także do relacji czasowych:

- *I will try to come to you **between** seven and eight.*
Spróbuję przyjść do ciebie między siódmą a ósmą.
- *Children shouldn't eat snacks **between** meals.*
Dzieci nie powinny podjadać między posiłkami.

Podobnie jak przyimek **among**, słowo **between** ma drugie znaczenie określające relacje między dwoma osobami:

- *to divide sth **between** two heirs*
podzielić coś między dwóch spadkobierców

A

Przyimek **between** może także dotyczyć większej liczby elementów, lecz tylko wówczas, gdy stanowią one dwie grupy:

- *a good relationship **between** students and their teachers*
dobre stosunki między uczniami a nauczycielami
- *Superman caught the bullet **between** his teeth.*
Superman złapał pocisk zębami.

AMORAL *adj* — UNMORAL *adj* — IMMORAL *adj*

AMORAL /eɪ'mɔrəl/

Przymiotnik **amoral** (amoralny) jest używany w znaczeniu „pozbawiony zasad moralnych”. Określenie to stosowane jest najczęściej wobec osoby lub jej postawy:

- *an **amoral** politician*
amoralny polityk
- *to have an **amoral** attitude to the issue of vivisection*
mieć amoralne podejście do kwestii wiwisekcji
- *Killers are **amoral** men who feel no remorse.*
Mordercy to amoralni ludzie, którzy nie mają wyrzutów sumienia.

Drugie znaczenie przymiotnika **amoral** to „nierozumiejący różnicy między dobrem i złem”:

- *It is obvious that animals are **amoral**.*
Jest oczywiste, że zwierzęta są pozbawione moralności.

UNMORAL /ʌn'mɔrəl/

Przymiotnika **unmoral** (niemoralny) można używać jako synonimu wyrazu **amoral** w znaczeniu „nierozróżniający dobra od zła”:

- *We assume that animals and small children are **unmoral**.*
Przyjmujemy, że zwierzęta i małe dzieci są niemoralne.

IMMORAL /ɪ'mɔrəl/

Przymiotnik **immoral** (niemoralny, nieetyczny) odnosi się do uczynków i oznacza coś lub kogoś „niezgodnego z obowiązującymi zasadami moralnymi”:

- *an **immoral** book*
niemoralna książka
- *to live off **immoral** earnings*
czerpać zyski z prostytucji
- *It is **immoral** to steal / kill / cheat.*
To niemoralne kraść / zabijać / oszukiwać.
- *Beating children is nowadays regarded as **immoral**.*
Obecnie bicie dzieci uważa się za niemoralne.

AMOUNT /əˈmaʊnt/

Rzeczownik **amount** (ilość, suma, kwota) jest używany z rzeczownikami niepoliczalnymi, szczególnie abstrakcyjnymi. Podkreśla całość, jaką dana rzecz lub rzeczy tworzą:

- *a considerable / enormous / huge amount of trouble*
znaczną / ogromną / olbrzymią ilość kłopotów
- *the exact / full amount*
dokładna / pełna kwota
- *a limited amount of time*
ograniczona ilość czasu
- *to calculate / figure out an amount*
obliczyć kwotę / wyliczyć sumę
- *After his grandfather's death John came into a large amount of money.*
Po śmierci dziadka John odziedziczył znaczną kwotę pieniędzy.
- *I think that the results of the presidential election should be treated with a certain amount of caution / scepticism.*
Sądzę, że wyniki wyborów prezydenckich należy traktować z pewną dozą ostrożności / sceptycyzmu.

NUMBER /ˈnʌmbə/

Rzeczownik **number** (liczba) jest używany z rzeczownikami policzalnymi:

- *few in number*
nieliczni
- *a number of coins / peaches*
pewna liczba monet / brzoskwiń
- *I was surprised to see such a large number of students present at my lecture.*
Zdziwił mnie widok tak wielu studentów na moim wykładzie.
- *They should increase the number of buses in the city.*
Powinni zwiększyć liczbę autobusów miejskich.

Warto zwrócić uwagę, że użycie przedimka nieokreślonego **a** przed słowem **number** wiąże się z koniecznością umieszczenia orzeczenia w liczbie mnogiej:

- *A limited number of tickets for tomorrow's concert are still available.*
Ograniczona liczba biletów na jutrzejszy koncert jest wciąż dostępna.

Gdy przed rzeczownikiem **number** umieścimy przedimek określony **the**, wówczas orzeczenie występuje w liczbie pojedynczej:

- *The number of students present is seventeen.*
Jest obecnych siedemnastu studentów.

A

ATM *n* — CASH DISPENSER *n* — CASH MACHINE *n* — CASHPOINT *n*

Zasadniczo określenia *ATM* [skrót od *Automatic/Automated Teller Machine*] (bankomat), *cash dispenser / machine* (bankomat) i *cashpoint* (bankomat) mogą być używane wymiennie. Niektóre źródła wskazują jednak na pewną różnicę między tymi urządzeniami – polega ona na różnym zakresie czynności, jakie można wykonać za ich pomocą. *Cash dispenser / machine* służy wyłącznie do wypłacania gotówki, natomiast *ATM* to urządzenie bardziej skomplikowane, dzięki któremu można poza tym sprawdzić saldo, zlecić przelew, założyć lokatę lub dokonać wpłaty. gotówki na rachunek. Jednak należy pamiętać, że nazwa *ATM* jest określeniem technicznym, chętniej używanym w bankowości i amerykańskiej odmianie angielszczyzny, a *cashpoint* oraz *cash dispenser / machine* to określenia potoczne, stosowane w brytyjskiej odmianie języka angielskiego:

ATM

- *to take money out of an ATM* [AmE]
wypłacić pieniądze z bankomatu
- *Our bank is going to exchange all ATMs for new, better machines.*
Nasz bank zamierza wymienić wszystkie bankomaty na nowe, lepsze urządzenia.

CASH DISPENSER /'kæʃ dɪ,spensə/

- *to take money out of a cash dispenser* [BrE]
wypłacić pieniądze z bankomatu

CASH MACHINE /'kæʃ mə'ʃi:n/

- *to take money out of a cash machine* [BrE]
wypłacić pieniądze z bankomatu

CASHPOINT /'kæʃpɔɪnt/

- *to take money out of a cashpoint* [BrE]
wypłacić pieniądze z bankomatu

Angielski jest językiem o wyjątkowo bogatym słownictwie. Często zdarza się, że odpowiednikiem jednego polskiego wyrazu może być nawet kilka słów angielskich, różniących się jednak między sobą znaczeniem. Dzieje się tak, ponieważ jeśli w języku istnieją dwa słowa, pozornie określające tę samą rzecz, czynność lub zjawisko, wówczas prawie zawsze istnieje między nimi różnica, która objawia się w subtelnościach znaczenia czy w zakresie użycia.

Stąd niełatwe pytania, które często zadają sobie Polacy uczący się języka angielskiego: jaka jest różnica między *classic* a *classical*? Czy rzeczowniki *duke* i *prince* oznaczają to samo? Z myślą o wszystkich uczących się angielskiego na poziomie średnio zaawansowanym i zaawansowanym powstał poradnik zawierający szczegółowe i zarazem przejrzyste omówienie różnic pomiędzy parami lub całymi grupami wyrazów bliskoznacznych, takich jak np. *job* i *work*, *illegible* i *unreadable* czy *begin*, *start*, *launch* i *commence*. Dzięki licznym przykładom i przyjaznemu układowi graficznemu, książka *Angielskie wyrazy kłopotliwe* pomoże prostować kręte ścieżki wiodące do poznania słownictwa angielskiego.

Najważniejsze cechy poradnika:

- alfabetyczny układ haseł
- objaśnienia w języku polskim
- szczegółowe informacje dotyczące znaczenia słów
- przykłady użycia wyrazów w kontekstach wraz z tłumaczeniem na język polski
- transkrypcja fonetyczna wszystkich haseł
- informacja dotycząca stylu i zakresu użycia słów
- indeks alfabetyczny